

ادامه از صفحه ۱۶

اکوتوریسم، راهی برای پایداری طبیعت وفرهنگ

بودجه‌هایی که از طریق منابع دولتی در اختیار حفاظت قرار می‌گیرد، معمولا کافی نیست، بهره‌بردارانی که خواهان تصاحب مناطق طبیعی بکر هستند، روزبه‌روز تعدادشان رو به فزونی است. آنها خواهان بهره‌برداری صرفا اقتصادی و بازگشت سرمایه خود در کمترین زمان هستند؛ بنابراین، منافع ملی و ارزش‌های طبیعی برای آنها معمولا جایگاه ارزشمندی ندارد و محدودیت‌های ایجادشده از سوی متولیان منابع طبیعی را موانعی بازدارنده برای رونق اقتصادی خود می‌دانند. مکان‌های دست‌نخورده طبیعی، همواره مورد توجه چنین سرمایه‌دارانی بوده است که منافع شخصی خود را بر منافع ملی و زیست‌محیطی ترجیح می‌دهند و این مسئله حفاظت را پیچیده‌تر می‌کند. روش‌های مستقیم و غیرمستقیمی برای اینکه اکوتوریسم بتواند در حفاظت محیط زیست نقش خود را ایفا کند، وجود دارد.

روش غیرمستقیم

برخی از ساکنان بومی این مناطق، طبیعت پیرامون محل زندگی‌شان را حق خود برای بهره‌برداری‌های سنتی مانند چرای دام، کشاورزی، قطع درختان و شکار می‌دانند و از نگاه بسیاری از آنها، حفاظت به روش‌های رسمی و معمول از این مناطق، چیزی جز تصاحب این حق به وسیله دولت نیست. آنها همواره مترصد بازپس‌گیری حق خود هستند. اکوتوریسم با پایه استفاده پایدار از طبیعت و کسب درآمد از آن به منظور حفاظت از این ارزش‌ها استوار است.

روش مستقیم

دولت حفظ منابع طبیعی را امری پرهزینه می‌داند و عموما امکانات کافی برای حل‌وفصل مشکلات و مسائل آن وجود ندارد؛ بنابراین، کاملا منطقی است که این مناطق در تلاش باشند به خودگردانی اقتصادی برسند و از درآمدهای حاصل از ورود بازدیدکنندگان، بخشی از هزینه‌های صیانت از منطقه را تأمین کنند. مدیریت مناطق تحت حفاظت که مساحت نسبتا زیادی هم دارند (۱۰ درصد از خاک هر کشور) پرهزینه است. همچنین نیروهای انسانی و تجهیزات برای مدیریت دقیق و صحیح در این مناطق مورد نیاز است. سایر امکانات و نیازها، از جمله مقابله با شرایط بحرانی، مانند آتش‌سوزی‌های عمدی، شیوع بیماری در میان جانوران، شیوع آفت‌های گیاهی، مقابله با کمبود آب و سایر بحران‌ها، همچنین تجهیزاتی مانند هلیکوپترهای امدادی، اسلحه‌های بی‌هوشی، امکانات نقل‌وانتقال جانوران بیمار و... مستلزم بودجه و منابع مالی است. به‌منظور برقراری پایداری اقتصادی و خودگردانی مالی در پارک‌ها و مناطق تحت حفاظت دنیا، برای بازدید از جاذبه‌های طبیعی، از گردشگران ورودیه دریافت می‌شود.

آگاه‌سازی مردم از اهمیت حفاظت

اجرای برنامه‌های اکوتوریسم در سطح ملی و منطقه‌ای برای طبقات مختلف مردم، از طریق آشنایی و آگاه‌سازی آنان با اهمیت حفاظت و ارزش‌های میراث طبیعی متعلق به خود آنها، زمینه مشارکت آنان را در امر حفاظت فراهم می‌کند؛ چنان‌که امروزه در بسیاری از کشورهای دنیا که مردم به این سطح از آشنایی رسیده‌اند، حتی بر عملکرد دولت‌ها نظارت می‌کنند و مانع تخریب طبیعت می‌شوند. جنگل‌های سرسبز در صورت مدیریت صحیح برای اکوتوریست‌ها، می‌تواند برای جامعه میزبان درآمد بیشتری (در مقایسه با استفاده از چوب آنها) فراهم کند. همچنین ارزش جانوران وحشی زنده در زیستگاه طبیعی‌شان می‌تواند بیشتر از ارزش لاشه آنها در بازار پراضطراب و ناامن غیرقانونی باشد.

با حضور گردشگران و تعاملات برقرارشده در زمینه‌های مختلف، ازجمله تبادلات فرهنگی، جامعه بومی بیش‌ازپیش در معرض پاسخ‌گویی به پرسش‌های مرتبط با ارزش‌های جامع مردم به این هویت اصیل خود قرار می‌گیرد؛ من کیستم؟ رابطه من و طبیعت پیرامونم چیست؟ چه باورها و خرده‌فرهنگ‌هایی دارم؟ این خرده‌فرهنگ‌ها ناشی از چیست؟ از طرفی پرسش‌های گردشگران علاقه‌مند به طبیعت و فرهنگ نیز آنها را بیشتر به هویت خود مواجه می‌کند. آنها می‌خواهند درباره گذشته خود بیشتر بدانند. هرچه شناخت مردم بومی از ارزش‌هایی که تاکنون برای آنها عادی بوده است، بیشتر شود ارتباط منطقی و اصیل میان خود و طبیعت‌شان را بهتر درک می‌کنند؛ بنابراین برای حفظ آن بیشتر تلاش می‌کنند. ارتقای خودباوری و عزت نفس و رضایت‌مندی از زندگی، یکی از فعالیت‌های اکوتوریستی نیز می‌تواند یکن از دستاوردهای ارتقای آگاهی جوامع بومی محسوب شود. مجموعه‌ای از این تأثیرات، سرمایه اجتماعی جامعه را بالا می‌برد و احساس مسئولیت در برابر ارزش‌های طبیعی و فرهنگی را در آنها ایجاد و تقویت می‌کند. در چنین شرایطی، جامعه بومی به آتش‌سوزی جنگل پیرامون محل زیست بومی بی‌اعتنا نمی‌ماند و هنگام استفاده از منابع آبی، برای مزرعه و دام خود غیرمسئولانه رفتار نمی‌کند. همچنین به سبب اختلافات قومی با استان مجاور، مسیر آب رودخانه را منحرف نمی‌کند و به صرف اینکه گونه جانوری در خطر انقراض با نام استان دیگری شناخته شده است، برای حفاظت از آن‌گونه دچار تردید و ابهام نمی‌شود.

منبع: اکوتوریسم راهی برای گردشگری پایدار-افسانه احسانی- انتشارات مهکامه

1. TIES (The Internal Ecotourism Society)

شرق: شهرداری تهران از چند سال قبل کلنگ احداث یک بزرگراه چند بخشی را که جزئی از کمربند شرقی تهران است، بر زمین زد؛ اما از همان زمان تاکنون این پروژه به‌دلیل تداخل با چند پارک جنگلی متوقف ماند؛ اما اکنون زمان اجرای این پروژه گذشته و محیط زیست نیز زمانی با طولانی‌شدن تونل و اجرای مجدد کار موافقت کرده است که شهرداری در روزهای بی‌پولی به سر می‌برد. احداث تونل حدود چهار کیلومتری از زیر دو پارک جنگلی و منطقه حفاظت‌شده، همین امروز بیش از هزار میلیارد پول نیاز دارد که شهرداری فعلا ندارد و به نظر می‌رسد بهانه‌های زیست‌محیطی و امروز و فردا کردن درباره این بزرگراه دلیلی جز بی‌پولی شهرداری تهران ندارد.

«در بازدید از منطقه ۱۵ متوجه شدیم شهرداری املاک بسیاری از شهروندان را در طرح بزرگراه شوشتری تملک و تخریب کرده؛ اما هنوز بخشی از مطالبات را به‌صورت کامل پرداخت نکرده است»، (عضو شورای شهر تهران) . «نزدیک به ۹ کیلومتر از آزادراه شوشتری از منطقه حفاظت‌شده جاجرو، خجیر و سرخه‌حصار می‌گذرد و نگرانی‌هایی را از لحاظ زیست‌محیطی دارد و قرار بود طرحی برای ایجاد تونل و کم‌شدن مسیر ارائه دهند؛ اما هنوز طرحی ارائه نشده است»، (مدیرکل حفاظت محیط زیست استان تهران). این شرایط بخشی از وضعیت فعلی بزرگراه شهید شوشتری است که شهرداری تهران در چند سال اخیر درگیر اجرای آن بوده و اکنون با دستور اداره کل محیط زیست استان تهران کاملا متوقف شده است.

تهران در سال‌های اخیر در شبکه‌های بزرگراهی خود توسعه زیادی داشته است و اتصال شبکه بزرگراهی داخل شهر به شهرهای آقماری نیز شرایط خوبی دارد؛ اما در این میان بسیاری از بزرگراه‌ها در این سال‌ها تا به‌سرانجام‌رسیدن، چالش‌ها و حواشی زیادی داشته‌اند. نبود هماهنگی، انجام‌نشدن مطالعات زیست‌محیطی و اجتماعی و مطابقت‌نداشتن با شرایط موجود در مناطق شهری، همواره پروژه‌ها را با تأخیر زیادی پس از شروع به کار مواجه می‌کند. پروژه‌های نیمه‌تمام افتتاح‌شده در تهران کم نداریم و یادگار امام نمونه بارز چنین بزرگراهی است که از سالیان گذشته هنوز بخش‌هایی از آن باقی مانده است. حال بیش از یک سال است که بزرگراه شهید شوشتری که بخشی از

یزشکان خارجی کودکان مبتلا به عوارض قلب را در تهران درمان می‌کنند

جراحی در حاشیه همایش

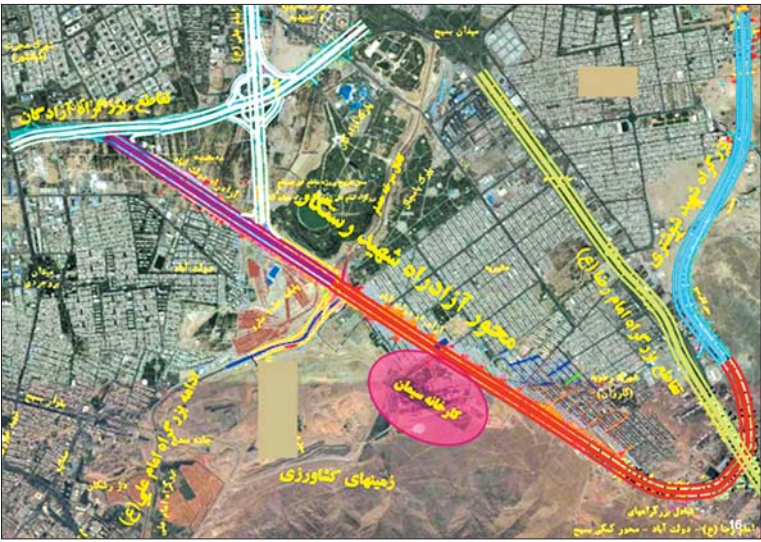
شرق: از دو روز گذشته یپامی در فضا‌های مجازی با این مضمون ردوبدل می‌شود: «تیم جراحی قلب اطفال آمریکا در بیمارستان شهید لواسانی تهران از ۱۰ تا ۲۱ آبان سال ۹۵، به طور رایگان کودکانی را که نیاز به عمل قلب دارند جراحی می‌کند. لطفاً اگر کودک بیماری را می‌شناسید، معرفی کنید، در صورت نداشتن دفترچه بیمه کل هزینه‌ها از طرف مؤسسه خیریه شریان پرداخت خواهد شد».

به علت زیادبودن این پیغام‌ها در تلگرام، عده زیادی از مردم این‌خبر را هم به‌منابه خیرهایی نظیر اینکه تیم تشخیص سرطان فلان بیمارستان به مدت محدود، به بیماران سرطانی خدمات می‌دهد یا رایشگاه فلان در یک ماه آینده کلیه زایمان‌ها را رایگان انجام می‌دهد، شایعه پنداشتند. اما سایت بیمارستان لواسانی و صحبت‌های دکتر علی جمالیان، ریاست بیمارستان شهید لواسانی صحت این‌خبر را تأیید کرد. دکتر جمالی در گفت‌وگو با «شرق» درباره این اقدام می‌گوید: «با توجه به استانداردهای علمی و تخصصی بالا و چشمگیر بیمارستان شهید دکتر لواسانی و با هدف دانش‌افزایی و ارتقای سطح مبرادات بین‌المللی و علمی و تخصصی و انتقال تجارب و با همت و هیماری و تأیید انجمن جراحان قلب ایران و بنیاد خیریه پزشکی (نیک‌ورزی شریان) مقدمات سفر تیمی متشکل از برجسته‌ترین جراحان حال حاضر قلب دنیا فراهم شد تا به این وسیله در بازه زمانی دوهفته‌ای از هشتم آبان سال جاری ۲۰ تا ۵۰ مورد از اعمال جراحی پیچیده و کم‌سابقه قلب باز و بسته کودکان در بیمارستان شهید دکتر لواسانی انجام شود. امیدواریم با این حرکت ضمن اثبات توانمندی علمی و تخصصی و درمانی سازمان معظم تأمین اجتماعی، مقدمات بازبایی سلامت کودکان رنجور و بیمار از طریق ستاد پذیرش و توزیع بیمار سازمان تأمین اجتماعی و دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور فراهم شود». وی افزود: «بیش‌بینی کردیم ۴۰ تا ۵۰ بیمار در حین کنفرانسی که در بیمارستان ما با حضور پزشکان مطرح قلب از سراسر جهان برپاست، مورد عمل جراحی قرار بگیرند. لازم به ذکر است بیمارستان شهید لواسانی، چون بیمارستان تأمین اجتماعی محسوب می‌شود، کلیه بیماران تحت پوشش این بیمه به‌صورت رایگان عمل می‌شوند. آنهایی که تحت پوشش بیمه‌های دیگری قرار دارند ما با بیمه‌های آنها صحبت می‌کنیم و این جراحی‌ها رایگان انجام خواهد شد. بیماران بی‌ بضاعت نیز به کمک مراکز خیریه درمان خواهند شد». وی گفت در دوره برپایی این کنفرانس ۵۰ عمل جراحی صورت

جامعه

محیط زیست می‌گوید شهرداری تهران اجرای تونل برای بزرگراه شهید شوشتری را قبول کرده اما طرح نمی‌آورد

پنهان کردن بی‌پولی، پشت مجوز تونل

کمربندی شرق تهران را تشکیل می‌دهد، روی هوا مانده و حالا هم به کلی متوقف شده است. آبان‌ماه سال گذشته، علیرضا جاوید، معاون فنی و عمرانی شهرداری تهران، اعلام کرده بود: «با توجه به بررسی‌های انجام‌شده و همچنین تأکید سازمان محیط زیست، سازمان منابع طبیعی و ستاد کل نیروهای مسلح، مقرر شد برای حفظ درختان پارک سرخه‌حصار و همچنین نگاهداشت منابع طبیعی بخشی از این بزرگراه به‌صورت زیرسطحی و منفی یک ساخته شود». از همان زمان بخشش از این بزرگراه از تقاطع امام رضا (ع) تا یاسینی به طول ۱۶ کیلومتر متوقف و در حال هماهنگی با سازمان محیط زیست و ستاد کل نیروهای مسلح بود که گویا این هماهنگی تا امروز ادامه پیدا کرده و توافق هم تاکنون حاصل نشده است.

این اولین‌بار نیست که پروژه‌های عمرانی شهر تهران از میان پهنه‌های سبز شهر تهران عبور می‌کنند و در سال‌های اول کار محمدباقر قالیباف در صورت شهرداری تهران، پروژه بزرگراه شهید زین‌الدین در شرق تهران که در امتداد بزرگراه شهید همت پیش‌بینی شده بود، حدود دو سال به‌دلیل تعارض با پارک جنگلی لوئیزان متوقف شد. شهرداری تهران هم به‌دنبال تخریب نبوده؛ اما این هماهنگی‌ها همیشه از ابتدای کار اتفاق نمی‌افتد و درحالی‌که خانه‌های مردم و محلات به هم ریخته و کارگاه‌ها

حالا با قبول پیشنهاد تونل از سوی شهرداری تهران، موضوع قابلیت طرح مجدد در کمیته ارزیابی محیط زیست را پیدا می‌کند». اکنون ناصر مهردادی، مدیر کل حفاظت محیط زیست استان تهران، از توقف کامل پروژه احداث اتوبان شهید شوشتری خبر داده و اعلام کرده است این پروژه اشکالات مهمی دارد و توضیح داده: «ایجاد آزادراه در دو باند ۱۲ متری با ۲۴ متر عرض آزادراه، مشکلات ویژه‌ای را برای محیط زیست از جمله محل اصلی رفت‌وآمد حیات وحش دارد، به همین دلیل گفتند می‌خواهند تونل ایجاد کنند؛ اما تاکنون طرحی از نظر کنترل مسائل زیست‌محیطی به ما ارائه نکرده‌اند».

به‌هرروی شهردار تهران از چند ماه قبل تاکنون چندین‌بار قول آماده‌سازی و افتتاح این بزرگراه را داده است؛ او هفته آخر شهریورماه اعلام کرد «موافقت‌های آخر ساخت این بزرگراه از جانب نیروهای مسلح، محیط زیست و... انجام شده و امیدواریم به‌سرعت این بزرگراه نهایی شود». از آنجایی که این بزرگراه هنوز شروع نشده، چندسالی است در بودجه سالانه شهرداری تهران اعتبار دارد، باید پرسید در این مدت کدام بخش‌های آن اجرایی شده است. قالیباف اسفندماه سال گذشته در جلسه بررسی بودجه سال ۹۵ در صحن شورای شهر تهران اعلام کرد که به «شهرداری تهران اجازه داده شده در صورت تحقق منابع اعتباری از محل فاینانس داخلی و خارجی در سال ۹۵، نسبت به تأمین مالی پروژه‌های اولویت‌دار در دست‌آقدام از جمله بابت خطوط ۶، ۳ و ۷ مترو تا سقف دومیلیارد یورو، احداث بزرگراه شهید شوشتری به بزرگراه رسالت به مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان اقدام کند». در شرایط فعلی که شهرداری تهران درباره پروژه‌های خود با مشکل محدودیت منابع مالی روبه‌روست و برای پرداخت بدهی خود به بانک شهر که روزی جزئی از خودش بود، دارد اموال بزرگ‌مقیاس مثل نمایشگاه شهر آفتاب و شهروند را می‌فروشد، به نظر می‌رسد ارائه‌نکردن طرح برای تونل بزرگراه شوشتری نشانه‌ای جز اهتمام‌نکردن شهرداری به شروع این بزرگراه نداشته باشد. از آنجایی که طرف حساب مالی پروژه بزرگراه شهید شوشتری هم همانند بسیاری از پروژه‌های شهری، بانک شهر است، به نظر می‌رسد شهرداری تهران و بانک شهر هر دو منتظر پاک‌شدن حساب‌وکتابشان هستند و مشکلات زیست‌محیطی در این‌میان دلیلی علی‌السویه است.

فرم درخواست اشتراک شرق در تهران

کلیه متقاضیان محترم می‌توانند هزینه اشتراک خود را براساس مبالغ مندرج در جدول ذیل به شماره حساب ۶۸۶۸۹۵ نزد بانک سپه شعبه میرزا کوچک‌خان (قابل پرداخت در کلیه شعب) به نام محمدامیر مظاهری واریز و اصل سند بانکی مربوطه را به همراه فرم تکمیل شده ذیل به یکی از سه طریق زیر به دفتر امور مشترکین تحویل فرمایند.

۱- تماس با شماره تلفن‌های ۸۸۲۰۹۵۹۳- ۸۸۱۹۸۹۶۴ جهت اعزام مامور برای دریافت مدارک.

۲- مراجعه به آدرس دفتر واقع در میدان آرژانتین - خیابان لوند - کوچه آرشیا - پلاک ۶

۳- ارسال از طریق دورنگار به شماره ۸۸۱۹۸۹۵۸

شرایط اشتراک

- ساعت تحویل روزنامه ۵ صبح الی ۱۰ صبح می‌باشد.
- شروع ارسال روزنامه برای متقاضیان که درخواست خود را به صورت کامل تحویل داده‌اند، حداکثر ۱۵ روز بعد از تحویل مدارک خواهد بود.
- مبالغ مندرج در جدول بابت یک نسخه اشتراک می‌باشد.
- نوشتن کد پستی و شماره تلفن در فرم ضروری می‌باشد.
- در صورت عدم دریافت روزنامه مراتب را به امور مشترکین اطلاع دهید، در صورت عدم اطلاع به منزله دریافت تلقی می‌شود. توجه: لطفاً کپی فیش بانکی را تا پایان اشتراک نزد خود نگه دارید.

مدت	۳ ماهه	۶ ماهه	۹ ماهه	۱۲ ماهه
قیمت (ریال)	۷۵۰/۰۰۰	۱/۴۵۰/۰۰۰	۲/۱۵۰/۰۰۰	۲/۸۵۰/۰۰۰

رسید دریافت فیش یا وجه نقد

بدین‌وسیله ریال وجه نقد ☐ فیش ☐ چک ☐ بشرح زیر جهت اشتراک نسخه روزنامه شرق به مدت ماه از مشترک شماره به نام دریافت نمودم.

نحوه پرداخت	شماره فیش/چک	تاریخ	نام بانک	نام شعبه	کد شعبه	مبلغ
نام و نام خانوادگی دریافت کننده:	نام موسسه:	نام موسسه:	نام موسسه:	نام موسسه:	نام موسسه:	نام موسسه:

توجه: لطفاً نحوه مطلوب دریافت روزنامه را اعلام دارید:	تعداد نسخ اشتراک	کد اشتراک
مدت اشتراک: ۳ماه ☐ ۶ماهه ☐ ۹ماهه ☐ ۱۲ماهه ☐	نام خانوادگی:	نام موسسه:
نام:	نام موسسه:	نام موسسه:
آدرس دقیق:	نام موسسه:	نام موسسه:
کدپستی:	تلفن:	نمابیر:

ادامه از صفحه ۱۶

میراث فرهنگی در رینگ سیاست

اصلی که در رسالت و وظایف سازمان‌های فرهنگی ایران به‌ویژه سازمان یادشده کمتر جایگاهی داشته و بیشتر به حیاط‌خلوتی سیاسی برای تعلیم و آموزش در ارتقای مدیریت در سطحی کلان که همان وزارت یا صدارت است، تبدیل شده است. علاوه بر سکوی پرتاب مدیریتی که در این سازمان به وضوح و بارها انجام شده، بحث ناتوانی در محتوای تولید فرهنگی در زمینه بازسازی و بازتولید میراث، سنن و آداب و رسوم ایرانی و به دنبال آن فرهنگ‌سازی است که در رأس و بدنه آن به کمترین حد نزول کرده است. یکی از روش‌های تأثیرگذار در ایجاد فرهنگ در جامعه، آموزش و معرفی زمینه فرهنگی با ارائه الگوهای عینی برای افراد آن جامعه است که با وجود نمونه‌های تاریخی در ایران اعم از ملموس و ناملموس، این مأموریت فرهنگی تاکنون با موفقیت به انجام نرسیده است.

در طبقه‌بندی تاریخ ایران به‌وفور فصل‌های تفکیک‌ناپذیری وجود دارند که براساس داده‌های باقی‌مانده از اجزای آن می‌توان به رمزگشایی چگونگی شکل‌گرفتن و توسعه تمدن ایرانی در اعصار گوناگون پی برد و از این طریق پایه‌های فرهنگی پایدار در جامعه کنونی را بنا نهاد که شوربختانه تاکنون کمتر دولتی در این‌باره اقدامی اساسی کرده و بیشتر بر محور معرفی عملکرد سازمانی در قالب گزارش و همایش‌های مکرر بوده و از دل آن نتیجه‌ای ملموس در بسط و گسترش فرهنگ اصیل ایرانی به بیرون راه نیافته است!

فرهنگ را اگر زمینه‌ساز بدانیم، این فرضیه تاکنون در معیار و الگوی کشورداری و همچنین در ثبات اجتماعی که لازمه استحکام دولت‌ها در سیاست‌گذاری و اعتماد اجتماعی به آن است، نقشی کم‌رنگ داشته و با اطمینان و مقبولیتی که ضامن اجرای تعهدات دوطرفه اجتماع و سیاست است، روبه‌رو نبوده است و تا زمانی که سازمان‌های فرهنگی در کشور ما از ترکیب سیاست جدا نشده و آن را در زمره تشکیلاتی بدانند که هر فردی از هیات سیاسی می‌تواند بر صدر مدیریت آن بنشیند، انتظار معرفی و کارکرد فرهنگ در ساختار اجتماعی و سیاسی بسیار دور از ذهن بوده و همان چرخه باطل در تغییر و تحول مدیریتی است.